

Stanowisko NRA, HFPCz i KIRP ws. wyboru sędziego ETPCz

Naczelna Rada Adwokacka, Helsińska Fundacja Praw Człowieka i Krajowa Izba Radców Prawnych wydały wspólne stanowisko w sprawie wyboru sędziego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

- **31 października 2021 r. upłynie 9 - letnia kadencja Sędziego ETPC prof. dr. hab. Krzysztofa Wojtyczka.**
- **Polska została zaproszona do przedstawienia listy trzech kandydatów na to stanowisko do dnia 8 marca 2021 r.**
- **Jak wskazał Komitet Zarządzający Praw Człowieka Rady Europy, krajowa część procedury stanowi najważniejszy element całego procesu wyłonienia nowego sędziego ETPC.**
- **Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Naczelna Rada Adwokacka oraz Krajowa Izba Radców Prawnych postanowiły skierować pismo do Ministra Spraw Zagranicznych, które zawiera uwagi i rekomendacje dotyczące polskiej procedury ws. wyłonienia kandydatów lub kandydatek na urząd sędziego ETPC.**

Europejski Trybunał Praw Człowieka strażnikiem naszych praw

ETPC pełni szczególną rolę w zapewnieniu przestrzegania standardów ochrony praw człowieka w Europie. Jest to mechanizm, dzięki któremu jednostki mogą indywidualnie egzekwować prawa gwarantowane im przez Konwencję. Tylko w 2019 r. do Trybunału wpłynęło 44500 skarg, z czego 1834 skierowano przeciwko Polsce. W tym okresie rządowi Rzeczypospolitej Polskiej zakomunikowane zostały 253 sprawy, a w 12 sprawach ETPC wydał wyroki.

Dwuetapowa procedura wyboru sędziego ETPC

Zgodnie z Europejską Konwencją Praw Człowieka wyboru sędziego ETPC dokonuje Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy z listy 3 kandydatów przedstawionej przez Państwo- Stronę Konwencji.

Procedura krajowa musi cechować się przede wszystkim demokratycznym charakterem, otwartością (niedyskryminacją) i transparentnością. Tymi zasadami powinien kierować się również krajowy zespół odpowiedzialny za wyłonienie trójki kandydatów.

Procedura krajowa zgodna ze standardami

W piśmie do Ministra Spraw Zagranicznych jego sygnatariusze zarekomendowali m.in.:

- aby zespół odpowiedzialny za wyłonienie listy kandydatów składał się z przedstawicieli władzy wykonawczej, sędowniczej, jak również reprezentantów organizacji pozarządowych i samorządów prawniczych, a także aby było to grono eksperckie o charakterze apolitycznym, składające się z osób o zróżnicowanym doświadczeniu zawodowym i reprezentujące osoby obojga płci;
- przeprowadzenie wysłuchania kandydatów przez komisję sejmową, z udziałem przedstawicieli ugrupowań politycznych reprezentowanych w parlamencie oraz przedstawicieli organizacji społecznych zajmujących się ochroną praw człowieka;

- umożliwienie przedstawicielom mediów oraz organizacji pozarządowych monitorowania rozmów kwalifikacyjnych przeprowadzanych z potencjalnymi kandydatami, albo publiczne udostępnienie transmisji z ich przebiegu;
- publikowanie na stronie Ministerstwa Spraw Zagranicznych szczegółowych informacji na temat kolejnych etapów i przebiegu krajowego postępowania ws. wyłonienia kandydatów na urząd sędziego ETPC.

Od procedury się zaczyna...

Wprowadzenie procedur ws. wyłonienia kandydatów na urząd sędziego ETPC zgodnych z europejskimi wytycznymi i standardami jest niezbędne do wyboru odpowiedniego kandydata na to stanowisko. W konsekwencji zaś wpływa na jakość, skuteczność i legitymację całego europejskiego systemu ochrony praw człowieka. Prawidłowe uregulowanie postępowania wyboru kandydatów na urząd sędziego w ETPC jest istotne dla interesu publicznego, działanie na rzecz którego pozostaje jednym z podstawowych obowiązków polskiego rządu.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Naczelna Rada Adwokacka oraz Krajowa Izba Radców Prawnych będą wspólnie monitorowały wybór kandydatów na sędziego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

[\(czytaj list do MSZ\)](#)